Instructeurs en Stagemolenaars

Ter bespreking op de Opleidingsraad 11 maart 2023 (van Opleidingscoördinator GVM)

Deze notitie bevat twee bespreekpunten:

1. Evaluatiegesprekken met instructeurs i.v.m. hun herbenoeming

2. De (verschillen in) functies van instructeurs en stagemolenaars.

Inleiding:

De belangrijkste taak van het Gilde is het opleiden van bekwame molenaars. Daarvoor zijn instructeurs nodig. De deskundigheid van instructeurs is van cruciaal belang voor een goede opleiding. Dat punt heeft daarom regelmatig de aandacht van het Gildebestuur: zijn er voldoende en bekwame instructeurs, hoe vergroten we deze deskundigheid en zijn er voldoende opvolgers?
Naast instructeurs waren er van oudsher ook z.g. 'gastgevende' molenaars, die een bijdrage leverden aan de opleiding. Deze worden tegenwoordig 'stagemolenaars' genoemd.

Het rapport 2014:

In de Opleidingsraadvergadering van 3 nov. 2012 is besloten tot het instellen van een *Werkgroep Opleiding Instructeurs.* (Mark Dwarswaard, Jan van Elteren, Henk Demoet, Harm van Es)
Deze Werkgroep heeft op de OR van 17 mei 2014 haar rapport gepresenteerd.

Instructeurs gaven aan géén behoefte te hebben aan een (verplichte) instructeurscursus.
Maar wél aan: instructeursavonden, theorielesavonden, behandeling specifieke onderwerpen, gesprekstechnieken, structureren van leerstof, didactische uitgangspunten, leerstrategieën, uitwisseling ervaringen met andere instructeurs.

Enkele aanbevelingen uit het rapport:
1 & 2: maak de aanstelling en status van de instructeur meer formeel
3: biedt verdiepingsactiviteiten aan aan instructeurs

Aanbeveling 1 en 2 van de Werkgroep in dat rapport (par.VI) hebben geleid tot uitgebreide functieomschrijvingen- en aanstellingseisen voor zowel instructeurs als stagemolenaars (HHR, Bijlage 2)

- *in de praktijk blijken deze afspraken echter nogal uiteenlopend te worden gehanteerd.*

- de aanbeveling om een scholingsaanbod voor instructeurs op te stellen is onvoldoende uitgevoerd.
  - *er zijn niet of weinig afdelings- of landelijke verdiepingsbijeenkomsten geweest*
  - *éénmaal een coachingsbijeenkomst voor toelatingsexaminatoren door Frans Hulzink.*
  - *instructeurs en stagemolenaars bezochten ook weercursussen van David Henneveld.*

1. Evaluatiegesprekken:

Eén van de afspraken is, dat een instructeur voor een periode van vijf jaar benoemd wordt. Voor herbenoeming houdt het Afdelingsbestuur een gesprek met de instructeur, waarin duidelijk moet worden dat de instructeur voldoende deskundig is, de ontwikkelingen in de opleiding en examinering volgt en daadwerkelijk kandidaten aanmeldt voor het toelatingsexamen.
- De Afdelingscoördinator, die de herbenoemingsbrieven verstuurd, meldt dat er weinig verzoeken komen van Afdelingsbesturen om instructeurs te herbenoemen (2023).

- Uit de bezoeken aan de afdelingen die door de Opleidingscoördinator zijn gebracht, blijkt dat in sommige afdelingen deze gesprekken wel worden gevoerd, in andere afdelingen niet of nauwelijks

Bespreekpunten:
- Als evaluatiegesprekken met de instructeurs worden gehouden: wat is de ervaring daarmee?
- Zijn er afdelingen waar géén of niet-structureel evaluatiegesprekken plaatsvinden?
- Wat is de reden geen evaluatiegesprekken te voeren? (Bijv. niet bekwaam voelen zo'n gesprek te voeren, lastig te organiseren vanwege tijd en afstand, instructeur functioneert volgens bestuur prima, er zijn al te weinig instructeurs, dus niet-herbenoemen levert problemen op, enz.)
- Willen we deze afspraak blijven nakomen en zo ja: wat is daarvoor nodig?

2. De (verschillen in) functies van instructeur en stagemolenaar
Een andere bevinding uit het rapport van de Werkgroep:
Er is bijzonder weinig verschil tussen een instructeur en een stagemolenaar. Theoretisch mag een stagemolenaar niet toetsen en geen 'Verklaring instructeur' geven. Deze scheiding van verantwoordelijkheid en/of bevoegdheid vindt beslist niet in alle afdelingen plaats.
En:
De werkwijze met de functie van instructeur is bijna per afdeling anders. Dit heeft invloed op de motivatie voor de ondersteuning en opleiding voor instructeurs.

Opleidingscoördinator:
Bij recente gesprekken/contacten met molenaars wordt ook regelmatig de vraag gesteld: wat is eigenlijk het verschil of je nu instructeur of stagemolenaar bent?
In enkele afdelingen wordt dat verschil niet gemaakt.

In het HHR, (Bijlage 2, 2.1 en 2.2) zijn de benoemings- en aanstellingseisen voor instructeurs en stagemolenaars vastgelegd:

- Aanstellingseisen instructeur:

- dient minimaal 1x per jaar een instructeursvergadering bij te wonen
  - *in sommige afd. is er maar 1 vergadering per jaar;*
- dient 3x per vijf jaar een training bij te wonen
  - *er zijn/worden nauwelijks of geen trainingen aangeboden*
- dient 1x per vijf jaar een dagdeel (toelatings-)examens bij te wonen.
  - *soms wel aangemeld, maar er blijkt vaak te weinig capaciteit bij deze examens.*
  Oorzaak: 'eigen' instructeurs hebben voorrang bij meelopen, nieuwe examinatoren/notulisten worden ingewerkt, weinig examens in een regio enz.
  - *Incidenteel: coronabeperkingen leidden tot minder meelopers bij de examens.*

- Aanstellingseisen stagemolenaar:

- aan de stagemolenaar worden geen aanstellingseisen gesteld.

Bespreekpunten:
- V.w.b. kennis en vaardigheid om instructie te geven verschillen de eisen in het HHR voor instructeurs en stagemolenaars niet wezenlijk.
Wel verschillend: de instructeur mag eventueel toetsen afnemen en een leerling-molenaar aanmelden voor het examen.
De instructeur 'moet' wat (zie hierboven), de stagemolenaar hoeft dat niet.

- Zijn er doorslaggevende redenen om deze verschillen tussen instructeurs en stagemolenaars te handhaven? (Als de instructie op zichzelf genomen goed verloopt).
- In welke mate vinden we verschil in omgaan met de regels door de afdelingen aanvaardbaar?
- Zien we een begaanbare weg om meer op één lijn te komen?

Terzijde:

- Aanstellingseisen gastmolenaar: geen

Gastmolenaar kan ieder geslaagd Gildelid zijn; als 'functie' hoeft dit niet vastgelegd te worden.

Voorstel voor HHR (art 2.3, de Gastmolenaar): Ieder Gildelid dat in het bezit is van het 'Getuigschrift Molenaar' mag praktijkuren van leerling-molenaars die onder diens toezicht zijn gemaakt, aftekenen in het logboek.